

KAUNO MIŠKŲ IR APLINKOS INŽINERIJOS KOLEGIJOS AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos (toliau- Kolegijos) akademinės etikos kodeksas (toliau - Kodeksas) įtvirtina Kolegijos bendruomenės veiklos moralinius principus, profesionalumą, akademinę laisvę ir etiško elgesio nuostatas, pasitikėjimą bei kūrybingumą skatinančią darbo ir studijų aplinką, pagarbą žmogui, tiesai, teisingumui, nurodo vengtino elgesio normas, kurių tiesiogiai neapibrėžia Lietuvos respublikos teisės aktai ir įtvirtina pagrindines etiško akademinio elgesio nuostatas.

1.2. Kodeksas taikomas visiems Kolegijos akademinės bendruomenės nariams.

II. KODEKSE VARTOJAMOS SĄVOKOS

2.1. **Akademinė bendruomenė** – mokslo ir studijų institucijų studentai, dėstytojai, mokslo darbuotojai, kiti tyrėjai.

2.2. **Akademinė etika** – visuotinai akademinės bendruomenės pripažintos ir įtvirtintos mokslo ir studijų institucijų etikos kodeksuose akademinės vertybės, užtikrinančios mokslo ir studijų proceso skaidrumą, akademinės bendruomenės narių akademinį sąžiningumą, tarpusavio pasitikėjimą, pagarbą, lygybę, teisingumą, nediskriminavimą, atsakingumą, tausų išteklių vartojimą, akademinę laisvę, mokslo ir studijų darbų vertinimo nešališkumą ir intelektualinės nuosavybės apsaugą.

2.3. **Akademinės etikos klausimus nagrinėjanti institucija (toliau – etikos komitetas)** – mokslo ir studijų institucijos sudaryta kolegiali institucija, vykdanči akademinės etikos kodekso priežiūrą.

2.4. **Pamatinės akademinės etikos vertybės** – akademinis sąžiningumas, atsakingumas, lygybė, teisingumas, nediskriminavimas, atskaitingumas, skaidrumas, tausūs išteklių vartojimas, akademinė laisvė, mokslo ir studijų darbų vertinimo nešališkumas, pasitikėjimas, pagarba.

2.5. **Socialiai atsakingas elgesys** – mokslo ir studijų institucijos ir jos akademinės bendruomenės nario sąmoningas, etikos principais grįstas brandus elgesys ją supančioje – išorinėje ir vidinėje – aplinkoje.

2.6. **Suinteresuotosios šalys** – asmenys, savo veikla ar veiksmais darantys ar galintys daryti tiesioginį ir / ar netiesioginį poveikį Kolegijai.

III. AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSO PASKIRTIS

3. Kodekso tikslai:

3.1 skatinti etišką elgesį;

3.2. nubrėžti atsakomybės ribas;

3.3. atlikti moralinio švietimo funkciją;

3.4. drausminti akademinės bendruomenės narius

3.5. didinti visuomenės pasitikėjimą

3.6. reguliuoti akademinės bendruomenės narių elgesį – padėti akademinės bendruomenės nariams vertinti ir spręsti konkrečias akademinio gyvenimo situacijas, kuriose iškyla klausimų, susijusių su akademinė etika.

4. Kodekso funkcijos:

4.1. ginti akademinės bendruomenės narių poreikius ir interesus, suderinti organizacinę elgseną su visuomenės vertybėmis ir akademinės etikos principais;

4.2. būti pagrindine akademinės etikos užtikrinimo priemone Kolegijoje;

4.3. padėti akademinės bendruomenės nariams suvokti savo misiją visuomenėje, socialinę atsakomybę;

4.4. padėti pasiekti didesnę Kolegijos veiklos skaidrumą;

- 4.5. parodyti visuomenei, kad Kolegijai rūpi atsakingas, profesionalus elgesys;
- 4.6. formuoti ir saugoti Kolegijos įvaizdį;
- 4.7. nustatyti kriterijus, kuriais akademinės bendruomenės nariai vadovaujasi bendraudami;
- 4.8. skatinti akademinę bendruomenę dorai ir efektyviai atlikti savo funkcijas;
- 4.9. skatinti akademinę bendruomenę pasikliauti savo ir institucinių vertybių supratimu;
- 4.10. padėti pasiekti aukštą akademinio sąmoningumo ir socialinės atsakomybės lygį.

IV. AKADEMINĖS BENDRUOMENĖS AKADEMINĖS ETIKOS NORMOS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS ETIKOS NORMOS

5. Akademinės bendruomenės etikos normas įtvirtina pagrindinės etiško dalykinio (akademinio) elgesio nuostatos, kurios parodo mokslo ir studijų institucijos akademinės etikos politikos kryptis ir kurių įgyvendinimą užtikrina Lietuvos Respublikos teisės aktai, sutartys, Kolegijos vidaus tvarkos dokumentai.

6. Akademinė laisvė reiškia akademinės bendruomenės narių teisę atvirai dėstyti savo požiūrį į studijų ir mokslinių tyrimų organizavimą ir administravimą, necenzūrojamai išreikšti kritines pastabas, laisvai plėtoti mokslinę veiklą pasirenkant metodus, Kolegijos įsipareigojimą apsaugoti akademinės bendruomenės narių nuo suvaržymų. Atsakingas naudojimasis šia teise reikalauja, kad akademinės bendruomenės nariai tokią pat teisę pripažintų ir kitiems bendruomenės nariams, palaikytų kritinio mąstymo tradiciją bei atviros svarstymo atmosferą Kolegijoje..

7. Atsakingam naudojimuisi akademinė laisve prieštarauja:

- 7.1. nepakantumas kitai akademinės bendruomenės narių nuomonei bei argumentuotai kritikai;
- 7.2. akademinės bendruomenės narių teisės išsakyti ir ginti savo nuomonę priimant sprendimus, reikšmingus mokslo ir studijų institucijos akademinėi bendruomenei, jos padaliniams ar pačiam asmeniškai, ignoravimas arba kitas ribojimas;
- 7.3. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas arba kitas ribojimas;
- 7.4. dalyvavimas moksliniuose tyrimuose ar bandymuose, susijusiuose su žala žmogui, gamtai, visuomenei ar kultūrai.

8. Priklausymas akademinėi bendruomenei įpareigoja paisyti bendrųjų Kolegijos interesų ir pagal galimybes prisidėti prie studijų ir mokslinių tyrimų tikslų įgyvendinimo. Todėl etikos požiūriu akademinės bendruomenės nariai privalo:

- 8.1. aktyviai laikytis akademinio sąžiningumo standartų ir atviros prieigos principo studijų procese ir mokslinėje veikloje;
- 8.2. inicijuojant ir / ar vykdant projektus, siejamus su Kolegijos vardu, siekti, kad jų rezultatai tarnautų bendriems Kolegijos interesams ir būtų viešai prieinami;
- 8.3. pranešti etikos komitetui apie atvejus, kurie gali būti susiję su korupcija ar mėginimu daryti neteisėtą poveikį Kolegijos bendruomenės nariui;
- 8.4. teikti turimą informaciją etikos komitetui ir / ar Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriui, nagrinėjant galimus akademinės etikos ir / ar procedūrų pažeidimus;
- 8.5. atsisakyti naudotis balsavimo teise, kai Kolegijos savivaldos institucijose sprendžiamas finansavimo, nuobaudos skyrimo ar skatinimo klausimas, dėl kurio gali kilti interesų konfliktas;
- 8.6. naudoti Kolegijos vardą ir vykdyti darbą joje politiniams tikslams tik gavus raštišką Kolegijos sutikimą.

9. Akademinės bendruomenės narių santykiai grindžiami pagarbos, geranoriškumo, nešališkumo ir nediskriminavimo principais. Šiuos principus pažeidžia:

- 9.1. akademinės bendruomenės narių diskriminavimas kalba, veiksmais ar akademinio vertinimu, taip pat tokio diskriminavimo toleravimas;
- 9.2. akademinės bendruomenės nario žeminimas naudojantis savo viršenybe.

10. Akademinės bendruomenės narių tarpusavio santykiai grindžiami kolegialumo bei akademinio solidarumo principais, nukreipti į studijų bei mokslinių tyrimų kokybės ir kūrybinės atmosferos užtikrinimą. Šie principai pažeidžiami, kai:

10.1. profesinė konkurencija tarp kolegų įgyja nesąžiningas formas, dalyvaujama neteisėtuose, negarbinguose (gėdinguose ir kitu būdu nedoruose) sandoriuose, nuslepia akademinės bendruomenės nariams skirta informacija, skatinami ir / ar keliami konfliktai, intrigos;

10.2. akademinės bendruomenės narys kitų narių akivaizdoje menkina nedalyvaujančio kolegos pedagoginės ir / ar mokslinės veiklos gebėjimus, teorines pažiūras ir asmenines savybes;

10.3. rekomenduojant suteikti mokslo laipsnį, pedagoginį vardą, apdovanojimą ar kolegos veiklos pripažinimą kitomis formomis remiamasi asmeniniu, verslo ar politiniu santykiu, o ne dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis;

10.4. daromas psichologinis spaudimas akademinės bendruomenės nariui siekiant asmeninio įvertinimo arba norint nuslėpti nesąžiningus akademinis veiksmus;

10.5. paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie akademinės bendruomenės narius (pavyzdžiui, akademiniai pasiekimai, darbo užmokestis, karjeros ketinimai, sveikatos būklė, asmeniniai reikalai ir pan., išskyrus atvejus, kai pagal nustatytą mokslo ir studijų institucijos tvarką asmuo pretenduoja eiti pareigas ir jo akademinį, karjeros pasiekimų, patirties, profesinių ir asmens savybių aptarimas yra būtinas dėl tinkamumo pareigoms eiti vertinimo);

10.6. akademinės bendruomenės nario vardas žeminamas sistemingai (nuosekliai, planingai) pažeidžiant Kolegijos vidaus tvarkos dokumentais nustatytą tvarką.

11. Kolegijos mokslinės bazės, kitų išteklių naudojimas turi būti tausas, atsakingas ir skirtas mokslo ir studijų institucijos priimtų įsipareigojimų vykdymui. Šią nuostatą pažeidžia:

11.1. materialinių, žmogiškųjų bei finansinių mokslo ir studijų institucijos išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

11.2. piktnaudžiavimas mokslo ir studijų institucijos ištekliais vykdant projektus;

11.3. mokslo ir studijų institucijos nuosavybės niokojimas.

ANTRASIS SKIRSNIS PEDAGOGINĖS VEIKLOS ETIKA

12. Dėstytojo santykis su studentais grindžiamas akademinio bendradarbiavimo ir skaidrumo principais. Susisaistymas neakademinio pobūdžio įsipareigojimais gali sukelti interesų konfliktą, todėl dviprasmiški santykiai su studentais vengtini. Šiuos principus pažeidžia:

12.1. studento ar dėstytojo siekimas užmegzti neakademinis santykius atitinkamai su dėstytoju ar studentu, kai sieja dėstomas kursas, vadovavimas tiriamajam darbui ar kitoks tiesioginis akademinis santykis, siekiant gauti naudos akademinuose santykiuose;

12.2. dėstytojo vaidmens prisiėmimas šeimos nario, artimo draugo (turint tiesioginių, glaudžių ryšių, santykių), verslo partnerio atžvilgiu (egzaminavimas, vadovavimas rašto darbams ir pan.) tais atvejais, kai esama galimybės išvengti tokio vaidmens;

12.3. tiesiogiai ir netiesiogiai (per kitus asmenis) įteiktų dovanų, neakademinio arba akademinio pobūdžio paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su studijuojamais kursais, reikalavimas ir / ar priėmimas iš akademinės bendruomenės narių.

13. Studento žinių, gebėjimų bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo kurso tikslais:

13.1. dėstytojas privalo principingai reaguoti ir pranešti etikos komitetui apie studentų nesąžiningumo atvejus, tokius kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, duomenų falsifikavimas, fabrikavimas, egzaminų ar įskaitų rezultatų klastojimas, naudojimas pašaline pagalba egzamino ar vertinimo metu, svetimo rašto darbo pateikimas kaip savo, uždarbiavimas rengiant rašto darbus kitiems studentams, rašto darbo pirkimas ir jo pateikimas akademinės bendruomenės nario vertinimui, to paties įvertinto rašto darbo pateikimas atsiskaitant už kitą kursą ir pan.;

13.2. dėstytojas privalo mažinti galimybes pasireikšti studentų akademiniam nesąžiningumui atsiskaitymų metu;

13.3. dėstytojas neturi reikalauti asmens duomenų iš studento ar dėstytojo grupinėse diskusijose, išskyrus Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme numatytais atvejais;

13.4. dėstytojas privalo saugoti studento asmens duomenis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme nustatyta tvarka;

13.5. dėstytojas privalo vengti studento žinių įvertinimus sieti su studento dalyvavimu (nedalyvavimu) dėstytojui priimtinoje (nepriimtinoje) politinėje ar visuomeninėje veikloje;

13.6. dėstytojas privalo vertinimo metu sudaryti tinkamas sąlygas studentams, turintiems specialiųjų poreikių (pavyzdžiui, regėjimo, klausos, judėjimo ir kitą negalią), kad jie galėtų atlikti užduotis.

14. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos apie studentą paviešinimas. Informacijos konfidencialumo principas reikalauja:

14.1. atskleisti informaciją tretiesiems asmenims apie studento akademinis įvertinimus ar nuobaudas, tik esant studento rašytiniam sutikimui ar teisiniam pagrindui dėl numatomos žalos kitiems asmenims;

14.2. vengti aptarinėti įvairius studento pasiekimus, išskyrus tais atvejais, kai vertinamos studentų apeliacijos, aptariami egzaminų ar įskaitų rezultatai ir kiti akademiniai klausimai, kurių objektyvus sprendimas akivaizdžiai pateisina jų aptarimą;

14.3. naudoti privataus pobūdžio informaciją mokymo ar mokslinio tyrimo tikslais, tik gavus studento rašytinį sutikimą;

14.4. užtikrinti, kad pastabos apie studento rašto darbą, nepateiktą viešam gynimui, nebūtų prieinamos tretiesiems asmenims.

TREČIASIS SKIRSNIS MOKSLINĖS VEIKLOS ETIKA

15. Mokslinė veikla turi būti grindžiama sąžiningu tyrimu ir tiesos siekimu, o tyrėjo elgesys – moralumu ir socialiai atsakingu elgesiu. Mokslinis tyrimas neturi daryti žalos visuomenei ir aplinkai. Pripažindami tiesą ir pažinimą aukščiausiu mokslinės veiklos siekiu, tikėdamiesi pasitikėjimo ir teisingo savo pasiekimų įvertinimo, akademinės bendruomenės nariai, vykdydami mokslinę veiklą, įsipareigoja vadovautis akademinio sąžiningumo principu. Akademinio sąžiningumo principą mokslinėje veikloje pažeidžia:

15.1. Padirbinėjimas, klastojimas arba manipuliavimas (pavyzdžiui, nesamų duomenų sukūrimas, esamų duomenų koregavimas siekiant pagerinti ar pabloginti rezultatus). Būdingi padirbinėjimo, klastojimo arba manipuliavimo atvejai:

15.1.1. padirbti parašai, pažymos, ataskaitų duomenys ar rezultatai ir kiti dokumentai (pavyzdžiui, akademinis užduočių (laboratorinių, kursinių ir kitų darbų) duomenys ar rezultatai);

15.1.2. nurodytas nesamas šaltinis, klaidingas šaltinio puslapis, tinklalapio lankymo data arba kitas šaltinio aprašo duomuo;

15.1.3. gautų duomenų, prieštaraujančių tyrimo hipotezei ir / ar klausimams, ir / ar tyrimo išvadų nutylėjimas;

15.1.4. sąmoningas klaidinančios informacijos apie empirinio tyrimo metodiką pateikimas;

15.1.5. nepagrįstas (nepelnytas) bendraautorystės primetimas studentams, kolegoms, pavaldiniams ar vadovams;

15.1.6. mokslinėje veikloje talkinusių asmenų intelektualinio ir / ar finansinio įnašo nepagrįstas neigimas arba nutylėjimas.

15.2. Empirinio tyrimo duomenų, kompiuterių programų, empirinės medžiagos pavyzdžių, rankraščio vagystė arba sąmoningas sugadinimas.

15.3. Plagijavimas, t. y. idėjų, duomenų ar tekstų nusavinimas nenurodant jų autoriaus, t. y. svetimų idėjų pateikimas kaip savų. Būdingi plagijavimo atvejai:

15.3.1. pateiktas svetimas tekstas be citavimo ženklų – kabučių arba kito pobūdžio išskyrimo iš viso teksto (pavyzdžiui, atskira pastraipa, kursyvu);

15.3.2. perpasakojant arba cituojant svetimą idėją, iliustracinę medžiagą ar duomenis nenurodytas tikslus šaltinis.

15.4. Nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitų su vertinamo mokslinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

15.5. Pagalba kitam atliekant akademinis veiksmus, pažeidžiančius akademinio sąžiningumo principą.

15.6. Akademinis kyšininkavimas, t. y. atlygio už akademinės paslaugas siūlymas arba davimas (asmeninis arba grupinis).

KETVIRTASIS SKIRSNIS

STUDENTŲ IR KLAUSYTOJŲ AKADEMINĖS VEIKLOS ETIKA

16. Studentai ir klausytojai studijų procese vadovaujasi akademinio sąžiningumo principu. Akademinio sąžiningumo principą studijų procese pažeidžia:

16.1. nusirašinėjimas arba leidimas kitam nusirašyti;

16.2. nepranešimas apie pastebėtus akademinės bendruomenės narių akademinio nesąžiningumo atvejus;

16.3. pasakinėjimas, ruošinukų naudojimas, elektroninių ar virtualiojo ryšio priemonių, kitų technologijų naudojimas, siekiant nepelnyto vertinimo rezultato, egzaminatoriaus nurodymų dėl vertinimo tvarkos nepaisymas;

16.4. plagijavimas, t. y. svetimo rašto darbo pateikimas kaip savo;

16.5. pasinaudojimas kito asmens darbu ar jo rezultatais atsiskaitymo metu;

16.6. to paties rašto darbo pateikimas atsiskaitant už kelis kursus;

16.7. studento atsiskaitymas už save pasitelkiant kitą asmenį ar atsiskaitymas už kitą asmenį ir kt.

17. Studentai ir klausytojai įsipareigoja naudoti Kolegijos infrastruktūrą (mokslinę ir kompiuterinę įrangą, biblioteką ir kitus išteklius atsakingai, tausiai ir pagal paskirtį).

V. AKADEMINIŲ NUOBAUDŲ SKYRIMO NUOSTATOS

18. Kolegijos bendruomenės nariai turi laikytis kolegijos statuto, šio etikos kodekso ir kitų Kolegijos vidaus aktų. Akademinės etikos kodekso laikymąsi užtikrina Akademinės etikos komitetas.

19. Akademinės etikos kodeksą pažeidusiems kolegijos bendruomenės nariams taikomos šios akademinės nuobaudos: akademinė pastaba, įspėjimas, akademinis papeikimas, akademinis griežtas papeikimas, viešo atsiprašymo siūlymas. Sankcijos už akademinės etikos pažeidimus diferencijuojamos pagal pažeidimo sunkumą.

20. Etikos komitetas, nagrinėdamas konkrečius pranešimus dėl nederamo elgesio sprendžia, ar konkretus poelgis suderinamas su akademinės bendruomenės pripažintomis pamatinėmis akademinės etikos vertybėmis.

21. Akademinės nuobaudos nesutampa su drausminėmis nuobaudomis, skiriamomis darbo santykių nustatyta tvarka. Jeigu darbo drausmės pažeidimas apima ir akademinės etikos pažeidimą, už šią veiką gali būti paskirta tik viena nuobauda: akademinė arba drausminė.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Kodekso pažeidimus nagrinėja Akademinės etikos komitetas pagal jo veiklos nuostatuose apibrėžtas taisykles.

23. Kodeksas ir jo pakeitimai tvirtinami Akademinėje taryboje.

24. Kodeksas skelbiamas viešai Kolegijos tinklalapyje.